

KIDOLGOZÁSI IDŐ **120 perc****ÍRÁSBELI VIZSGAFELADATSOR****EREDMÉNY és SZÓBELI hely/idő: 14:15h, Ae.107. (Tanszék, Mérlegterem)**

A dolgozat aláírás nélkül érvénytelen! Alulírott, a dolgozat aláírásával kijelentem, hogy a kihirdetett vizsgaszabályokat megértettem és tudomásul vettem, a dolgozatra saját kézzel írt név megegyezik a fényképes személyazonosító igazolványomon szereplő névvel.

ÜLŐHELY:	NEPTUN kód:	NÉV:	Személyazonosság ellenőrzés
		ALÁÍRÁS:	

Dátum: **2023/01/19** csütörtök 8:15h (kezdéstől **120 perc**) HELYSZÍN: **E1B előadó**

A megoldáshoz kizárólag kék vagy fekete színnel író toll (piszkozathoz, ábrához ceruza), illetve egyszerű számológép használható. Semmilyen egyéb segédeszköz nem használható! Olvassa el figyelmesen a feladatokat! Csak erre a feladatlapra dolgozhat! Jelölje egyértelműen (pl. áthúzással) azt a részt, amely nem része a feladatmegoldásának, így nem szeretné, hogy értékeljek a javítás során! Jó munkát! Suda J.M. sk.

1.FELADAT

Egy nyomásfokozó (2bar ► 8bar) légkompresszor „1” jelű szívóoldali keresztmetszetén állandó $v_1=3\text{m/s}$ átlagsebességgel áramlik be a levegő. A szívó- ill. nyomóoldali keresztmetszetekre vonatkozó adatok (átmérők: d_1 és d_2 , nyomások: p_1 és p_2 , hőmérsékletek: t_1 és t_2) ismertek. A szívó- és nyomóoldalak közötti részveszteség elhanyagolható.

FELTÉTELEK: stacioner áramlási állapot

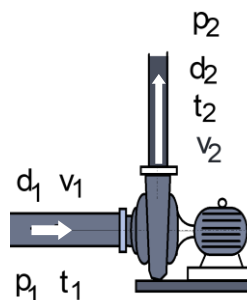
ADATOK: $R = 287 \text{ J/(kg}\cdot\text{K)}$

$v_1 = 3 \text{ m/s}$ $d_1 = 40 \text{ mm}$ $p_1 = 2 \text{ bar}$ $t_1 = 27 \text{ °C}$
 $d_2 = 20 \text{ mm}$ $p_2 = 8 \text{ bar}$ $t_2 = 57 \text{ °C}$

KÉRDÉSEK: Határozza meg a kompresszor szívó- és nyomóoldali keresztmetszeteiben a közeg sűrűségét és térfogatáramát, a nyomóoldali keresztmetszetben a közeg átlagsebességét és a kompresszor által szállított közeg tömegáramát!

Megjegyzés: Megoldásában jelölje egyértelműen, hogy melyik részkérdésre válaszol!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

1. FELADAT	
2. FELADAT	
3. FELADAT	
4. FELADAT	
5. FELADAT	
Ipari termék- és formatervező BSc + Mechatronikus BSc (BT11 + BM11)	/max.70p
Környezetmérnök BSc (AKM1)	/max.90p
SZÓBELI VIZSGA TÉTEL: [ ], [ ]	/max.10p
ÉVKÖZI PONT (mérés)	/max.20p
ÉVKÖZI PONT fakZH és gyak pont	
ÖSSZPONTSZÁM (max.100p)	
ÉRDEMJEJY:	
ALÁÍRÁS	oktató aláírása
	A kapott érdemjegyet tudomásul veszem:
	hallgató aláírása

2.FELADAT

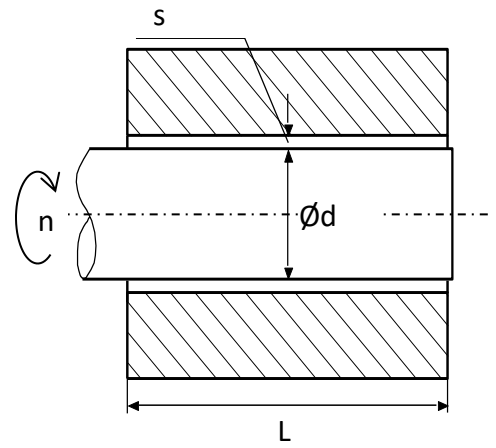
A mellékelt ábrán látható terheletlen siklócsapágyban a csap és a ház közötti $s=0,001\text{mm}$ méretű rést teljesen kitölti a kenőolaj. A $\varnothing d=50\text{mm}$ átmérőjű csap állandó $n=9550$ percenkénti fordulatszámmal forog az álló házban, amelynek hossza $L=100\text{mm}$.

ADATOK: $\rho_{\text{olaj}} = 800 \text{ kg/m}^3$; $\mu_{\text{olaj}} = 10^{-4} \text{ kg/(m}\cdot\text{s)}$

KÉRDÉSEK: Határozza meg

- A) a résben ébredő csúsztatófeszültséget,
- B) az ebből adódó kerületi erőt,
- C) a veszteségnyomatékot és
- D) a súrlódási veszteségteljesítményt!

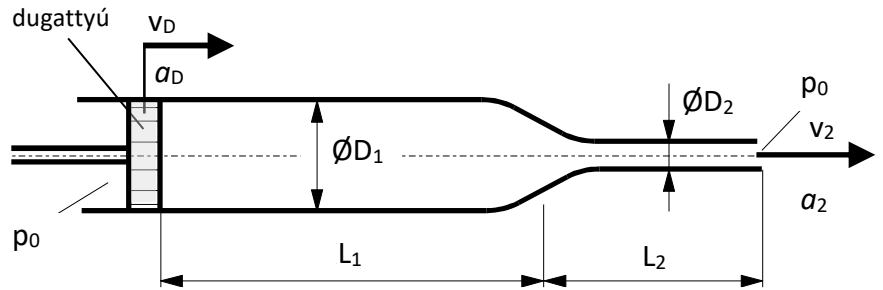
Megjegyzés: Megoldásában jelölje egyértelműen, hogy melyik kérdésre válaszol!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

3. FELADAT

A mellékelt ábrán látható vízszintes tengelyű fecskendő teljesen kitölti a víz. A fecskendő dugattyúja a megfigyelt t időpillanatban ($t > 0s$) ismert $v_D = 0,25m/s$ sebességgel és $a_D = 0,5m/s^2$ gyorsulással mozog a berajzolt irányban. A külső térnyomása mindenütt p_0 .

FELTÉTELEK: $\mu = 0$; $\rho = \text{áll.}$; a dugattyú tömege elhanyagolható.

ADATOK: $\rho_{\text{víz}} = 10^3 \text{ kg/m}^3$ $p_0 = 10^5 \text{ Pa}$ $D_1 = 5 \text{ mm}$ $D_2 = 1 \text{ mm}$ $L_1 = 100 \text{ mm}$ $L_2 = 25 \text{ mm}$

KÉRDÉSEK: A) Mekkora a folyadék kiáramlási keresztmetszetbeli sebessége és gyorsulása? $v_2 = ?$; $a_2 = ?$
B) Mekkora ebben a pillanatban a dugattyú belső oldalán a túlnyomás? $(p - p_0) = ?$
C) Mekkora erővel kell ebben a pillanatban a dugattyút mozgatni? $F_D = ?$

Megjegyzés: Megoldásában jelölje egyértelműen, hogy melyik kérdésre válaszol!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

4. FELADAT

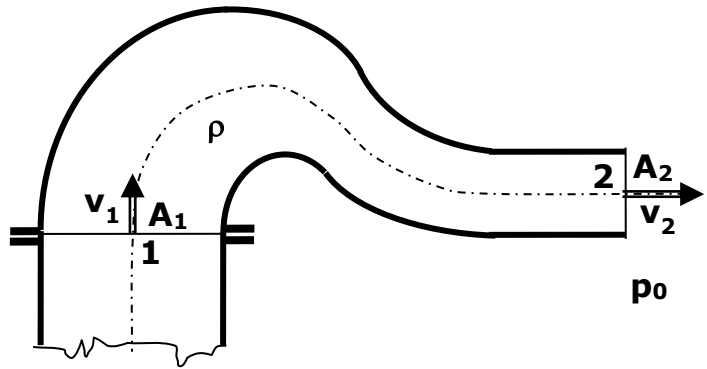
Egy áramlás irányában szűkülő, p_0 nyomású szabadba nyíló íves csővégi idom a vízszintes síkban fekszik. Az idom előtti („1” jelű) keresztmetszet cső tengelye és a kilépő („2” jelű) keresztmetszet cső tengelye merőleges egymásra. Víz áramlik az idom kilépő „2” keresztmetszetén a szabadba állandó $q_m=200\text{kg/s}$ tömegárammal.

FELTÉTELEK: $\mu=0$; $\rho=\text{áll.}$; stacioner áramlás

ADATOK: $\rho=1000\text{kg/m}^3$ $p_0=10^5\text{Pa}$
 $A_1=0,1\text{m}^2$ $A_2=0,05\text{m}^2$

KÉRDÉS: Határozza meg a csővégi íves idomra ható erőt! $R=?$

Megjegyzés: Kérem, rajzolja be az ábrába az Ön által felvett koordináta-rendszert és az ellenőrző felületet! Ezek nélkül a megoldása nem értelmezhető!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

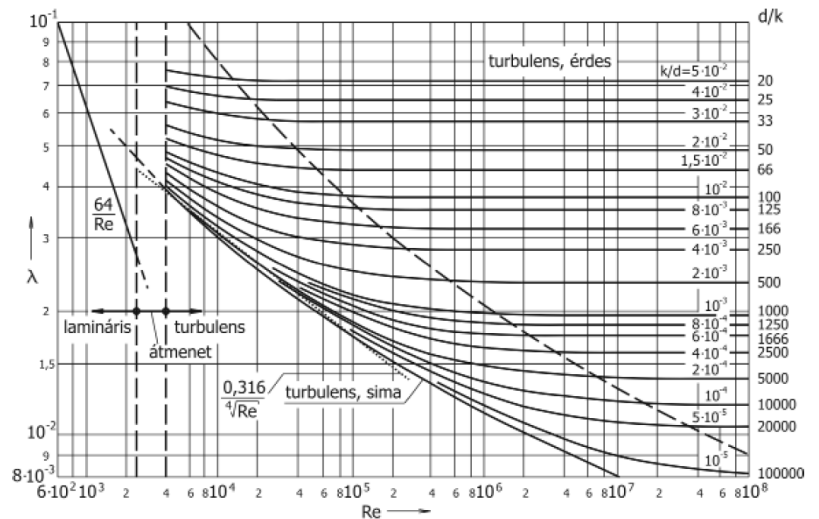
5A) FELADAT: KÉREM, VÁLASSZON! Vagy CSAK ezt az 5A jelűt, vagy CSAK a következő lapon lévő 5B jelű feladatot oldja meg! A másik feladatot egyértelműen HÚZZA ÁT! Csak az egyik 5. feladatot értékelem, azt, amelyik nincs áthúzva!

Egy $d=500\text{mm}$ átmérőjű és $L=500\text{m}$ hosszú cső a vízszintes síkban fekszik. Veszteségszámítás szempontjából egyenes csőnek tekinthető. Állandó $q_v=306\text{m}^3/\text{h}$ térfogatáramú, inkompresszibilis közegnek tekinthető víz ($\rho_{\text{víz}}=10^3\text{kg}\cdot\text{m}^{-3}$, $\mu=1,2\cdot 10^{-3}\text{kg}\cdot\text{m}^{-1}\cdot\text{s}^{-1}$) áramlik a csőben. A cső nyitott végén a víz a szabadba ($p_0=10^5\text{Pa}$) ömlik. A víz teljesen kitölti csövet, melynek $k=2\text{mm}$ az átlagos belső érdességmagassága.

KÉRDÉSEK:

- A) Lamináris vagy turbulens a csőbeli áramlás? Válaszát számítással indokolja!
- B) Határozza meg a csősúrlódási tényező értékét és az L hosszúságú csőszakasz nyomásvesztését!
- C) Mekkora lenne a nyomásvesztés értéke, ha a cső hidraulikailag sima lenne?

Megjegyzések: A mellékelt diagram használata esetén egyértelműen jelölje a leolvasáshoz használt segédvonalakat! Ügyeljen a leolvasásnál arra, hogy a tengelyek nem lineáris léptékűek! Megoldásában jelölje egyértelműen, hogy melyik rész kérdésre válaszol!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

5B) FELADAT: KÉREM, VÁLASSZON! Vagy CSAK ezt az 5B jelűt, vagy CSAK az előző lapon lévő 5A jelű feladatot oldja meg! A másik feladatlapot egyértelműen HÚZZA ÁT! Csak az egyik 5. feladatot értékelem, azt, amelyik nincs áthúzva!

Karl Schlör 1939-ben bemutatott áramvonalas autójának („Schlör-Wagen”) 0,3 értékű volt a felhajtóerő-tényezője. Az autóra ható ellenállás-erő - később szélcsatornában kimért értéke 335N volt, szélcsendben, vízszintes, egyenes úton való $v_{\max}=135\text{km/h}$ haladás sebesség esetén.

ADATOK: $A_{\text{vet}}=2,65\text{m}^2$; $\rho_{\text{lev}}=1,2\text{kg/m}^3$
 $\nu_{\text{lev}}=15\cdot 10^{-6}\text{m}^2/\text{s}$; $p_0=10^5\text{Pa}$;
 $R=287\text{ J}/(\text{kg}\cdot\text{K})$; $g=10\text{N/kg}$

KÉRDÉSEK: ($v_{\max}$ sebességgel való haladás (lásd nyíl) esetére)

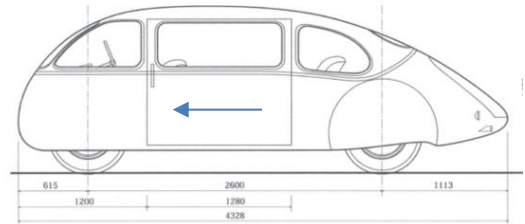
A) Jelöljön be az autó körül áramvonalakat, egy torlópontot, és számítsa ki a torlópontra túlnyomás értékét!

B) Lamináris vagy turbulens az áramlás az autó körül? Válaszát indokolja számítással! Jellemző hosszúságnak $l_0 = \sqrt{A_{\text{vet}}}$ értékét vegye.

C) Számítsa ki a felhajtóerő és az ellenállástényező és az ellenállásfelület értékét!

D) Számítsa ki az aerodinamikai veszteségteljesítmény értékét!

E) Ismert, hogy az aerodinamikai veszteségteljesítmény a motorteljesítmény 45%-a volt. Hány kW volt a jármű 1,7 literes Mercedes 170H típusú motorjának motorteljesítménye?

MEGOLDÁS (A lap túloldalán is folytathatja a megoldást)